

SLIŠATI JE ZOPET GLASOVE O MIRU

Po poročilu iz Berlina je Hitler po švedskem kralju poslal Angliji mirovne pogoje

Delavske Vesti

KRŠENJE DRŽAVLJANSKIH SVOBOŠČIN

Delodajalci so leta 1938 zaprli neko tovarno na Jugu, v kateri je bilo zaposlenih tristo delavcev. Namen tega je bil uničiti organizacijsko kampanjo. Tako je povedal Thomas Dodd, posebni asistent generalnega pravdnika poroti zveznega sodišča v Waycross, v državi Georgia.

Na zatočni klopi sedijo petnajst uradnikov in uslužbenec tovarne. Obtoženi so zarote, čije namen je bil oropati uslužbenca državljanse svoboščin in jim zanikati pravico organiziranja, kar jim Wagnerjeva delavska postava izrečno dovoljuje.

Proces bo v marsičem sličen procesu v Harlan okraju leta 1939, ki se je pa izjalovil.

Med obtoženci sta tudi J. W. Cox, predsednik Fitzgerald, Ga., Cotton Mills, in njegov generalni poslovodja John H. Mayes.

Ko je bila tovarna zopet odprta, sta Cox in Mayes poskrbela, da delavci niso dobili nobene javne podpore in sta skušala prisiliti unijske člane, da bi delali za manjšo plačo.

Državno pravdnništvo dolži obtožence, da so izvajali na delavce gospodarski pritisk in da so jih skušali izstradati.

Ko je prišel 8. avgusta v Fitzgerald Whitspoon Dodge bivši kongregacijski duhovnik in profesor filozofije na vsenčiču, so ga pretepli. Tja se je odpravil, ko je zvedel, da je v volitvah, ki jih je razpisal Delavski urad, zmagala Textile Workers unija (CIO).

Ko so delavci organizirali unijo in obvestili upravo o organizaciji, niso hoteli obtoženci z njimi pošteno razpravljati o kakršnikoli pogodbi, — je rekel Dodd ter nadaljeval:

Obtoženci so zaprli tovarno, da bi razbili unijo. Nato so začeli med delavci deliti tiskane izjave o izstopu iz unije.

Če bodo obsojeni, jih čaka deset let ječe in pet tisoč dolarjev kazni.

Kompanija zadovoljna s \$5000

Razsodnik Arthurs S. Meyer je razsodil, da mora unija razvažalec mleka plačati Sheffield Farms Company v New Yorku deset tisoč dolarjev odškodnine, ker je protipostavno proglasila štrajk. Meyer je kompaniji priporočil, naj prostovoljno zmanjša to vsoto in naj se zadovolji s petimi tisočaki.

L. A. van Bomel, predsednik Sheffield Farms Company je izjavil, da je z razsodbo zadovoljen in se je, vpoštevajoč Meyerjevo priporočilo, zadovoljil s \$5000. Kompanija pa tudi te vsote ne bo obdržala zase, ampak jo bo poklonila penzijskemu skladu.

Ford je baje "nevaren svobodi"

Tekom debate v kanadski poslanski zbornici je izjavil konservativni poslanec T. L. Church, da predstavlja Henry Ford nevarnost za svobodo in civilizacijo. Debata se je vršila glede posebne davčne predloge, ki predvideva visoko zvišanje davka na avtomobile. Pri tem je nanesla beseda tudi na Ford Motor Company.

Forda so že pred nekaj tedni v kanadski poslanski zbornici ostro kritizirali ker ni hotel izdelovati zrakoplovnih motorjev za angleško vlado.

Zenske nadomeščajke moške

Petnajst moških, ki so vozili elevatorje v nekem velikem clevelandskem hotelu, je došlo delo v privatni industriji.

Vodstvo hotela se ni prav dolgo pomišljalo in je najelo petnajst žensk, ki vrše delo v splošno zadovoljstvo. Zdi se, da se vračajo razmere, ki smo jih bili vajeni tekom svetovne vojne, ko so ženske vršile najrazličnejša moška dela.

Piketi na poti v Chicago

Iz New Yorka je odpotovalo proti Chicagu dva vagona štrajkarjev, ki bodo piketirali tamkajšnjo tovarno Golding Bros.

Local štv. 65 United Wholesale and Warehouse Employees je pred desetimi tedni napovedal stavko upravi Golding Bros., ki ima svoj glavni stan v New Yorku. Kompanija je oddala svoje newyorško delo čikaški tovarni, hoteč s tem dokazati, da ji 65 štrajkarjev ne more škodovati.

Pogajanja med delavci in gospodarji

Zastopniki American Flint Glass Workers (AFL) in National Association of Manufacturers of Pressed and Blown Glass so se sestali v Atlantic City, N. J., in se začeli pogajati glede povišanja mezd. Unijo zastopa Harry H. Cook iz Toleda, Ohio.

Vračajo se...

Pred nekaj leti je International Ladies Garment Workers unija izstopila iz Ameriške delavske federacije in začela poslovati na svojo lastno roko. Kmalu so se pa pojavili glasovi, da je bil to nepremišljen korak, ki ga je treba popraviti. Posamezni locali se že vračajo v Federacijo. Samo v St. Louisu se jih je vrnilo deset.

Prva stavka

Prva stavka v stavbinski industriji je bila v Philadelphiji leta 1791. Delavci so skušali s pomočjo stavke izsiliti deseturni delovnik.

Nadaljevanje na 4. strani.

AGITATOR NA KONZULATU

Nemški diplomat, ki je bil na zahtevo brazilske vlade odpoklican, je bil prideljen nemškemu konzulatu v New Yorku.

Nacijski diplomat dr. Friedrich Ried je bil precej časa v Braziliji. Brazilska vlada je protestirala proti njegovim delavnostim, nakar je bil odpoklican. Odpotoval pa ni v Nemčijo, pač pa v New York, kjer je bil prideljen tukajšnjemu nemškemu konzulatu.

Dr. Ried je bil šest let nemški konzul v brazilski provinci Rio Grande do Sul, kjer je precejšnje število nemških priseljencev. Tam si je na vse načine prizadeval razširiti nemško nacijsko časopisje.

Nemci imajo v Braziliji nad tisoč šol, — je rekel dr. Ried. — Samo v provinci, kjer sem bil jaz uslužben, je do 50 tisoč Nemcev, navdušenih nacionalecev. Otroke poučujejo v šolah bodisi Nemci, bodisi potomci nemških starih.

Brazilija se je slednjič naveličala Riedove agitacije ter je prosila nemško vlado, naj ga odpokliče.

Kdo ve kakšna naloga mu bo poverjena na nemškem konzulatu v New Yorku.

ANGLEŠKI PRORAČUN

Za vojne svrhe bo šlo šestdeset odstotkov vseh narodnih dohodkov.

Ko je Hitler izjavil, da bo Anglija uničena, če se ne vda, mu je Anglija jasno pokazala, da hoče vztrajati do konca.

V vojne svrhe bo namreč potrošila petnajst tisoč milijonov dolarjev, torej vsoto, ki predstavlja šestdeset odstotkov vseh angleških narodnih dohodkov.

Sploščka je bilo določenih v ta namen nekaj nad deset tisoč milijonov dolarjev toda zakladničarju Kingsleyu Woodu se je zdelo potrebno to vsoto zvišati za nadaljnjih pet tisoč milijonov.

Za pokritje te ogromne vsote bodo seveda razpisani novi davki in povečani sedanj.

Posebno hudo davček bo na luksuzne predmete ter na tobak, pivo in kavo.

Nedvomno bo povišan tudi že itak visok dohodninski davček.

Holandska izgubila dvanajst vojnih ladij

Dasi je bila Holandska samo pet dni v vojni, je izgubi-

Politična kampanja

Roosevelt o odpadnikih

Predsednik Roosevelt se je precej zaničljivo izrazil o senatorju Jamesu A. Burkeju iz Nebraske, bivšem senatorju Jamesu A. Reedu iz Missourija, Lewisu W. Douglasu in Johnu W. Hanesu.

Vse štiri je označil kot nasprotnike New Deala, ki so v tekoči volilni kampanji odpovedali zvestobo demokrati stranki, ter se preselili v tabor republikanskega kandidata Wendella L. Willkieja.

Glede Burkeja, ki je bil poražen, ko je kandidiral za petno nominacijo, je dejal predsednik, da ni zapustil stranke, ampak je stranka njega zapustila.

Reed je nasprotoval demokratskemu tiketu leta 1936, leta 1932 in najbrž tudi leta 1928 ter je kot tako dobro usposobljen za voditelja nezadovoljnih med demokrati. V zvezi z Reedom je predsednik omenil tudi neko "znojilnico". Delavski urad je namreč naperil tožbo proti nekemu podjetju, kateremu načeluje bivši senator. S stvarjo se bo bavilo okrožno prizivno sodišče.

Po zatrdilu Roosevelta ni Douglas pred štirimi leti vodil demokratskega tiketa, o Hanesu pa dvomi, če ga je Douglas in Hanes sta bila svojevčasno fiskalna uradnika v vladni službi.

Willkie in "mašine"

Republikanski predsedniški kandidat Wendell L. Willkie pravi: — Predsednik Roosevelt je precej na dolgo in široko razpravljal o tistih demokratih, ki so stopili v moj tabor. To je jasen dokaz, da predsednik ne razmišlja samo o državnih zadevah, pač pa tudi o drugih stvareh.

Napadal je tudi New Deal ter poudarjal, da se da v tej deželi slehernega človeka nadomestiti.

Če bo narod sledil političnim mašinam, — je vzkliknil, — bodo Združene države zašle na isto pot kot diktatorske države.

Samozavestni Nemci

V nekem gledališču blizu Hitlerjevega trga v Berlinu nastopata dva šaljivca. Eden med njima se pojavi na odru s tremi velikimi kovčegi in drugo prtljago.

— Kam si namenjen? — ga

la dvanajst vojnih ladij, med njimi tudi neko povsem novo križarko.

Predvsem je omenil Nash-Kellyjevo mašino v Chicagu, ostanke Pendergastove mašine v Kansas City, Mo., ter Guffeyjevo mašino v Pennsylvaniji.

Lewis baje za Roosevelta

Van A. Bittner, eden voditeljev CIO, je rekel na nekem zborovanju v Morgantownu, W. Va., da je John L. Lewis, predsednik CIO, ki je zapretel z ustanovitvijo tretje stranke, če bi predsednik ponovno kandidiral, pravzaprav za Roosevelta.

John L. Lewis, — je dokazoval Bittner, — bo storil isto, kot bi storili vi, ali jaz ali kdorkoli. Mi prav dobro vemo, da je predsednik Roosevelt storil za delavstvo več kot vsi drugi predsedniki pred njim. Če bi ne bilo Lewisa, bi ne dobili Wallacea in tudi ne čikaške platforme. (Tajnik Wallace je demokratski podpredsedniški kandidat.)

Premislili so se

Trije demokratski senatorji, ki so načelno nasprotovali tretjemu terminu, so izjavili, da bodo navzlic temu oddali svoje glasove predsedniku Rooseveltu. To so senatorji Van Nuys iz Indiane, Adams iz Colorada in Wheeler iz Montane. McCarran iz Nevade in George iz Georgije, ki sta istotako nasprotovala tretjemu terminu, nista hotela pojasniti svojega mnenja.

Smith v Willkiejevem taboru?

Bivši newyorški governor Alfred E. Smith, John J. Raskob in J. P. Shouse bodo baje aktivno podpirali republikanskega kandidata Willkieja. Vsi trije so sicer demokrate, toda srditi nasprotniki New Deal.

Raskob in Shouse sta bila pred leti načelnika demokratskega narodnega odbora. Vsi trije so nerazločni prijatelji.

vpraša drugi. — Na Hitlerjev trg, — se glasi odgovor. — Do Hitlerjevega trga je samo par korakov. Čemu imaš toliko prtljage s seboj? — Ne na Hitlerjev trg v Berlinu, pač pa na Hitlerjev trg v Londonu.

Umevno je, da gledalci in poslušalci temu odgovoru navdušeno ploskajo.

Kot pravijo poročila iz nekega zanesljivega vira, ima švedski kralj Gustav v svojih rokah nemške mirovne pogoje, da jih izroči Angliji. Glavne točke Hitlerjevih mirovnih pogojev so:

1. Angleško cesarstvo bo ostalo izven prave (celinske) Evrope.

2. Kamerun in bivša Nemška Vzhodna Afrika bosta vrnjena Nemčiji. Bivša Nemška Jugozapadna Afrika ostane pri Uniji Južne Afrike.

3. Belgijski Kongo dobi Nemčija.

4. Nemčija bo jamčila angleškemu cesarstvu zaščito proti "rumeni nevarnosti."

5. Norveška ostane nemški protektorat.

6. Belgija bo postala protektorat pod kraljem Leopoldom.

7. Nemčija bo obdržala oni del Francije, ki je sedaj zaseden, razun Pariza.

8. Holandska bo protektorat, ne da bi bile motene holandske posesti.

9. Italija bo imela prosto roko v zadevah Španske in Grške pod nadzorstvom Nemčije. Poleg tega pa bo tudi Italija imela vso dalmatinsko obalo.

(Hrvatsko Primorje in Dalmacijo! — Opazka ured.)

Viri, ki so zelo blizu nemškemu vrhovnemu poveljstvu, pravijo, da bo nemška armada, kakor hitro bo dovoljevalo vreme, napadla angleške otoke, ako Anglija mirovne pogoje zavrne.

Angleška vlada ni prejela nikakih ponudb

Vladni krogi so sinoči zanimali vesti, da bi angleška vlada prejela kake nemške mirovne pogoje, bodisi od švedskega kralja, ali od kod drugod. Tudi švedsko poslaništvo v Londonu pravi, da angleški vladi ni izročilo nikakih pogojev.

Ta izjava pa ne izključuje možnosti, da so bili mirovni pogoji izročeni angleški vladi, pa o njih vedo samo nekateri ministri in jih drže tajno.

Holandska prosila F.D.R. za posredovanje

Radio postaja v Helversumu na Holandskem je sporočila, da je nek odbor na Holandskem brzojavno naprosil predsednika Roosevelta, da posreduje, da bi se pričela pogajanja za častni mir med Anglijo in Nemčijo.

ITALJANI BOMBARDIRAJO GIBRALTAR

Že drugi v 24 urah so italijanski letalci bombardirali Gibraltar. Z bombardiranjem hočejo Italijani potopiti ali pa pregnati angleške bojne ladje iz pristanišča.

Angleži pravijo, da ni bil nikdo ubit in da ni bilo povzročene nobene škode. Italijani pa trdijo, da so bombe zadale arzenal, ki je prišel goreti, in je bilo zadetih več ladij v pristanišču. Španska poročila pravijo, da je bilo ubitih mnogo ljudi.

Oton sanja o revoluciji

Nadvojvoda Oton, ki je zopet v Ameriki in je bil večeraj v Washingtonu "časnikarskim poročevalcem rekel, da se v Avstriji z veliko tajnostjo kuba revolucija. Rekel je tudi, da je prepričan, da Nemčija v sedanji vojni ne bo zmaga in da Hitler ne bo mogel več dolgo zdržati. Po njegovem zatrdilu so vsi Avstrijci proti Hitlerju, toda se ne upajo izraziti svojega mnenja.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakner, President; J. Lupeha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$8.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$8.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50. — Za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čane naročnine. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

FRANCOVA STREMLJENJA

Španska se očitno nagiba na Hitlerjevo stran. Nedav-
no je prevzel španski fašistični general Franco administra-
cijo a Tangierom, ki je bil dolgo, dasi je obdan od špansko-
maroškega ozemlja, nekakšna mednarodna postojanka.

Pred nekaj dnevi je prek inil Franco diplomatske odno-
šaje z republiko Chile, največ zastranega, ker so čilski go-
vorniki napadali španski fašizem.

To je prvi slučaj vmešavanja evropske države v no-
tranje zadeve ameriške republike. Drugi slučajji bodo v krat-
kem sledili.

Sila za to diplomatsko potezo, pa ni Franco, pač pa
Hitler, ki se poslužuje za svoje bodoče načrte vezi, ki veže-
jo špansko govoreče narode v Južni in Centralni Ameriki
s Španjo.

Prekinjenje diplomatskih vezi med Španjo in Chile
na predvečer havanske konference ni imelo drugega name-
na kot ustvariti zmedo v tem delu sveta.

Španski element v republikah južno od Rio Grande je
precej dovzeten za fašistične nauke.

Cesar Hitlerjevi agenti ne bodo mogli doseči s svojo
špansko-ameriško propagando, bo skušal Hitler doseči s špan-
skimi fašisti v teh republikah in njihovo vdanostjo španskim
fašistom. Govore namreč isti jezik in so vsi v vseh pogledih
sorodni.

Ko bo posvetil Hitler pozornost novemu svetu, mu bo
Franco velike koristi, in Franco se tega prav dobro zaveda.
Zato je tudi drzno objavil, da mora dobiti Španska Gibralt-
ar in da mora razširiti svojo posest v Afriki.

NARODNO OBRA MBNI PROGRAM

Z ozirom na zadnje dogodke v Evropi so prišle Zdru-
žene države do zaključka, da se morajo primerno oborožiti,
če bodo hotele uspešno kljubovati silam, ki hočejo uničiti de-
mokracijo po vsem svetu.

Največjo važnost bo posvetila Amerika brodojvi in
zračni sili.

Brodovje namerava podvojiti, kar pa ne gre tako na-
glo. Tozadevna naloga bo mogoče šele v petih ali celo de-
setih letih završena.

Po cenitvi strokovnjakov bo ogromno delo končano
še leta 1949.

Znatno hitreje bo šlo z zračno silo in armado.

Do meseca septembra bo štela ameriška armada 375
tisoč mož. Po dveh letih bo narasla na 1 milijon 200 tisoč
in naposled na 2 milijona mož. Za doseg tega cilja bo naj-
brž treba uvesti prisilno vojaško službo, toda tozadevni
predlogi zadevajo na hud odpor.

Ameriška zračna sila ima sedaj 3000 letal, čijih šte-
vilo se bo po pomladi leta 1942 povečalo na 36 tisoč 500.
Za zračni zbor bo treba tudi nad 100 tisoč izvežbanih mož.

Za leto, ki bo končano dne 30. junija 1941, je dovolil
kongres v vojaške svrhe približno deset tisoč milijonov do-
larjev. To je ogromna vsota d oslej neshutenega obsega.

Toda z denarjem ne bo mogoče vsega doseči, pač bo
pa treba tudi industrijo temeljito reorganizirati. V tem po-
gledu je bilo doslej storjenega zelo malo.

Ta naloga je poverjena posebni komisiji, v kateri i-
majo glavno besedo možje: Knudsen, Stettinius in Hillman.
Knudsen in Stettinius predstavljata industrijo, Hill-
man pa delavstvo.

Ker so vsi trije izvedenci vsak v svojem delokrogu,
in ker je pretežna večina ameriškega naroda prepričana o
važnosti in potrebi zaščitenja demokracije, narodnoobram-
bni program najbrž ne bo naletel na posebne težkoče.

Težavna naloga

V sodišče v Atlantic City so
prišli Lester Kiger, njegova
žena in njun deset letni sin-
ček. Kiger je vložil proti svo-
ji ženi tožbo za ločitev zaka-
na, češ, da ga je prostovoljno
zapustila.

Sodnik je vse tri precej ča-
sa zasliševal in marsikaj zve-
del. Nato je rekel desetletne-
mu fantu: — Pojdi domov z
očetom in materjo. Poveril ti
bom težko nalogo. Skušaj ju
pobotati. Vem, da boš to sku-
šal storiti, ker želiš, da bi vsi
trije živeli skupaj. Drugi po-
hedeljek morate biti zopet vsi
trije tukaj. Takrat mi boš po-
vedal, kaj si opravil.

Vladko Maček o novi ureditvi Evrope

Podpredsednik jugoslovans-
ke vlade dr. Vladko Maček je
dal dopisniku beograjskega li-
sta "Politike" interview v ka-
terem je na kratko predložil ci-
lje hrvške kmečke politike pa
obenem tudi smotre jugoslo-
vanske politike sploh v zvezi z
ureditvijo novega gospodar-
skega življenja v Evropi, ki je
na vidiku po bodočem miru, ta-
ko zaželjenem od vseh.

"Jasno je, da zre naš kmet
z velikimi nadami v bodoč-
nost," je dejal med drugim dr.
Maček, "ker v svojih plemen-
itih odličnostih dela in varčno-
sti čuti in pričakuje, da mu bo-
do nudili in zagotovili boljše
življenje in sigurnost. On ne ve
dosti o novih ureditvah in no-
vih ekonomskih normah, ali
zanj je važno vedeti to, da bo
dobil za en metrski cent koru-
ze ali žita toliko podkev ali plu-
gov, ali umetnega gnojila. On
mora imeti zagotovilo, da mu
ne bo kakršenkoli posredni tr-
govce mogel samopašno menja-
ti njegovih življenjskih raz-
mer, ponekod tudi do brezpu-
nosti na slabše, dasi ni drugače
nobene nevarnosti za njegovo
blaginjo. Njemu mora biti za-
gotovljeno, da dobi v svoji dr-
žavi vedno pravično zaščito
proti vsem skupuskim cenam
za svoje pridelke in da ga ne
bo nihče mogel izkoristiti zla-
sti tedaj, kadar mu v sili raz-
mer primanjkuje denarja.

Ceneni kmečki krediti so
prav tako bistveno potrebni
kakor največji krediti za naj-
razvitejša in dinstrijska podje-
tja. Naša dolžnost je pobrigati
se za to in zagotoviti našemu
kmetu sbečajno in gospodars-
ko sigurnost. Kadar več kmet-
da se država briga zanj v vsa-
kem oziru, kadar se bratsko
postopa z njim, tedaj se utira
pot za prihod redu, ki se nasla-
nja na zemljo in delo. Takšen
nov red in nova norma bosta
tvorila takisto povsem narav-
no osnovo za trgovinski promet
med agrarnimi in industrijski-
mi deželami, pri čemer bo Ju-
goslavija mišljala v prvi vsti
na svojega glavnega in največ-
jega dobavitelja, namreč na ve-
likonemski rajh. Jugoslavija
bo morala vsekakor uvaževati
potrebe nemške države in no-
vega reda v Evropi, ker bo
Nemčija prometno središče tu-
di z vsemi drugimi državami v
novih okoliščinah in posebno
pa z gospodarskega stališča.

Mi vemo na primer, da mo-
remo dobiti še nad 15.000 hek-
tarov plodovite zemlje s samim
izsuševanjem, a da obenem za-
varujemo pred poplavi mi še
nadaljnjih 15.000 hektarov ro-
dovitne zemlje, ko nam bi le
uspele priti do popolne regula-
cije naših vodnih tokov in rek.
Toda v ta namen nam je tre-
ba predvsem denarja in nor-

malnih mirnih razmer. Ali do-
slej smo morali vsled sile raz-
mer izdajati denar v največji
meri v oboroževalne namene,
ogromne vsote. Toda mi upa-
mo, da nam bo bodoči mir o-
mogočil porabiti ta ogromni
dohodek v prvi vrsti za podvig
blaginje, med našim kmečkim
prebivalstvom, ki trpi pomanj-
kanje. Mi vemo nadalje, da
celo to stanje, kakršno je sedaj,
ne more več tako ostati, če-
prav se prizadeva z raznih
strani, da se vzdrži še nadalje.
Po-ameznik ne more ničesar
storiti, ali s smotnim vzajem-
nim delom, v vzajemnem sode-
lovanju z državo, se more sto-
riti in doseči mnogo kaj. In
vsakdo mora po svojih močeh
dati svoj prispevek. To velja
tako za naše nadaljnje držav-
no delo kakor tudi za banovino
Hrvaško samo. Bodoči novi
gospodarski del Evrope bo dal
tudi nam važno mesto kot po-
ljedelskemu producentu in
kupan industrijskih izdelkov v
velikem evropskem gospodar-
skem prostoru."

"Avala."

Bolniki štrajkajo

V Douglas okrajni bolnišni-
ci v Omaha, Nebraska, je tri-
najst bolnikov, devet žensk in
štirje moški, vprizorilo nena-
vaden štrajk. Dasi niso tako
bolni, da bi morali ležati, se že
tri dni nečajo ganiti iz poste-
lje. In pravijo, da bodo tako
dolgo ostali v postelji, dokler
se vodstvo ne premisli in ne
preklicuje svojega sklepa.

Vodstvo bolnišnice jih je ho-
telo preseliti v Clairview
Home, dvanaest milj izven me-
sta. Bolniki se izgovarjajo, da
bi ji nihče ne obiskal, če bi
bili tam, kajti njihovi prijate-
lji in sorodniki nimajo kar, ce-
stna železnica pa tudi ne vozi
v tisto smer.

ZRAČNI PROMET BEOGRAD—BUDAPEŠTA.

Zračni promet med Ju-
oslavijo in Ogrsko, oziroma med
Beogradom in Budimpešto se
je opravljal doslej edino z o-
grskimi letali. Ali sedaj, ko je
spet odprt ta promet, se ima
vršiti edino z jugoslov. letali,
in je tako prvo letalo Aeropu-
ta odletelo iz Beograda v ogr-
sko prestolnico. Med potniki
ki so šli s tem prvim jugoslov.
letalom v Budimpešto, so bili
g. Sondernajer, generalni ravnatelj
Aeroputa in znan jugo-
slov. letalski pionir, potem
predstavniki vojske, zastopniki
beograjske mestne uprave in
poštne uprave, predstavniki o-
grskega poslanstva v Beogra-
du, pa zastopniki jugoslov. ti-
ska.

Na budimpeštanskem letali-

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Cerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo-
venskih pesmi za moški
zbor. Pesmarica vsebuje
103 pesmi. — Dobite jo v
Knjigarni Slovenic Pub-
lishing Co., 216 W. 18th
Street, New York, N. Y.

Šeu so sprejeli potnike s tega
prvega jugoslov. letala na tej
proti jugoslov. pooblaščenim mi-
nister v Budimpešti Svetozar
Rašić z osebjem jugoslov. po-
slanstva v Budimpešti. za-
stopniki ogrske vojske, letal-
ske družbe, mesta Budimpešte,
predstavniki ogrskih pošt in o-
grskega tiska. Jugoslov. go-
stom je bil prirejen prislečen
sprejem.

"Avala."

DR. ANTON KOROŠEC PROSVETNI MINISTER.

BEOGRAD, 16. julija. — Z
ukazom kralj. namestnikov in
v imenu Nj. Vel. kralja Petra
II., je bil dr. Anton Korošec,
minister brez listnice in pred-
sednik jugoslov. senata pa na-
čelnik Slovenske ljudske stran-
ke, imenovan za prosvetnega
ministra kralj. Jugoslavije. Dr.
Korošec je ob tej priliki izjavil
časnikarjem, da bo tudi tej svo-
ji novi službi posvetil vse svoje
moči v službi kralja in očetnja-
ve in da hoče imeti v svojem
področju vedno le interese ce-
lokupnega naroda.

Dosedanji prosvetni minister
dr. Boža Maksimović je pač
moral pred nekaj dnevi podati
svojo ostavko, toda vest o tem
ni bila prejeta, ker so bile pre-
komonske emisije za Ameriko
nekaj dni prekinjene.

JUGOSLOV. NOVINSKI ATAŠEJ V WASHING- TONU.

Za novinskega atašeja pri
kralj. jugoslovanskem poslan-
stvu v Washingtonu D. C. je
postavljen Bogdan Radica,
znan publicist in avtor pred
nedavnimi izdane velike knjige
"Agonija Evrope." Mr. Radica
je rojen Splitčan. Dosedaj
je bil atašeja za tisk v Ženevi na
Švicarskem a še prej je bil no-
vinski atašeja v Atenah na Gr-
škem.

"Avala."

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Peter Zgaga

— Ne zaupaj moškemu, do-
kler nisi poročena z njim, —
je svarila mati svojo hčerko.
— Ko si poročena z njim, mu
smes pa še manj zaupati.

~

Pri mizi sedi v važnem po-
govoru pet modrijanov.

Učenci so, profesorji, ki
poznajo daljne vsemirja, po-
znajo človeško dušo in telo,
posvečajo se najtežavnijšim
strokovnjakiškim problemom.

Pet mož, ki so po svojih du-
ševnih zmožnostih visoko vzvi-
šeni nad podvprečnimi ljudmi.
Vsakdanjosti jim niso mar,
vse svoje življenje so posveti-
li znanosti.

Njihov duh plava v višavah,

RUDARSKA ZVEZA V MARIBORU.

MARIBOR, 16. julija. — Tu
se vršilo glavno letno zborova-
nje Rudarske zveze kralj. Ju-
goslavije, katerega so se dele-
žili številni delegati iz cele de-
žele. Poslane so bile pozdrav-
ne brzojavke na najvišja mesta
in ministroma za šume in ru-
de pa za socijalno politiko in
narodno zdravje. Storjeni so
bili mnogi važni zaključki zla-
sti v zvezi s socijalnim zavaro-
vanjem rudarjev.

Na zborovanju je nastopil s
krasnim programom tdu znani
pevski mladim, zbor Trbovelj-
ski slavček" iz slovenskega ru-
darskega kraja Trbovelj. Ta
zbor je znan v celi Jugoslaviji
kot najboljši pevski zbor svoje
vrste in slov tudi no vsej Ev-
ropi kot eden najboljših zbor-
rov. Nastop "Trbovelj. slav-
čkov" je navdušil vse delegate,
ki so nemudoma pričeli poziv-
ljati zbor, naj nastopi v raznih
krajih Jugoslavije.

"J. K."

"DRUŠTVO PRIJATELJEV SOVJETSKE ZVEZE."

Neka skupina zagrebških in-
tektualcev je započela giba-
nje za ustanovitev "Društva
prijateljev Sovjetske zveze."
To društvo bo imelo za cilj to,
da seznani široo javnost s pri-
dobitvami ruske kulture, nada-
lie da vzdržuje kulturne vezi s
Sovjetsko zvezo in pa da dela
propagando za učenje ruskega
jezika. Izbran je bil tudi za-
časni odbor, kateremu stoji ki-
par Augustinčič na čelu.

"Avala."

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — — \$ 2.30
200 DIN.	— — — \$ 4.40
300 DIN.	— — — \$ 6.50
400 DIN.	— — — \$ 8.50
500 DIN.	— — — \$ 10.25
1000 DIN.	— — — \$ 20.—
2000 DIN.	— — — \$ 39.—

V DINARJIH

100 LIR	— — — \$ 5.90
200 LIR	— — — \$ 11.50
300 LIR	— — — \$ 17.—
500 LIR	— — — \$ 28.—
1000 LIR	— — — \$ 55.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-
redno vozijo, tudi za izplačila denarnih
posiljatev vzame več časa. Zato pa onim,
ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-
poročamo, da ga pošljejo po C A B L E
ORDER, za kar je treba posebej plačati
\$1.—.

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in
Italijo izplačati denarja v DOLARJIH, temveč samo
v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge ev-
ropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODBELEK : ::
2

Kratka Dnevna Zgodba

Vlomilci med žuželkami

STRAHOTE VOJNE

ZMAGO ŠVAJGER:

ČASU PRIMERNA KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner

228 strani

Cena 50 centov

Tri matere

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 W. 18 St., New York

IV našo vas se je naselila bo-
lezen. "Nekdo," ki se ni videl
otročkega življenja takrat, ko
se vlačijo po pesniških travnikih
zimski megla, jo je prinesla v
Antolicevo kočo.

Na podstenu svoje kočice sto-
ji v jutranjem mraku mlada An-
tolička in kliče gospodinjam,
gredočim od zornice:

"Ojete, naš Vinček je bete-
žen! Otroški ogenj ga kuha.
Kako mu naj pomagam? Pri-
dite ga pogledat!"

Nekatere pri-uhnejo. Nekaj
časa skimavajo, potem pa jih
žene skrb za lastno deco proti
domu. Le Jusikova Nana, ki
nima dece, stopi v kočico, pokri-
ža mulega bolnika in mu voščo
dobro jutro. Potem tolaži An-
toličovo:

"Veš, Liza, hudega ne bo
nič. Vročina ga drži. Sira mi
prinesi in hodega platna od
kakšne stare robače."

Liza posluša in strmi proti
postelji, v kateri leži njen tri-
letni Vinček. Vinček iztegne
ročice ter prosi vode. Liza se
obrne k vratom, z levim roka-
vom jope si obriše oči, z desni-
co pa odpre vrata in vsa trud-
na začne klicati moža:

"Vine, Vine!"

Na pragu se zasveti oljen-
ka. Gospodar je prišel iz hle-
va. Liza nadaljuje:

"Vine, prinesi nam z dil de-
dekovo robačo. Nana bodo po-
magnili našemu botežinku!"

Čez malo časa je vse pri-
pravljeno. Nana odtrga robači
rokav, dene vanj sira in po-
čaka, da se ocedi sirotka, po-
tent pa ga ovije Vinčku okoli
prsi. Ko pokrije otroka, se o-
brne k Lizi:

"Liza, to mu bo pomagalo.
Preden bo ovitek suh, bo vroči-
na padla. In Vinček bo dober."
Iz Naninih oči sije vera, v
Lizinih pa pod solzami upanje.
Nana ve, kaj dela. Zakaj ne
bi? Nekaj otrok je že ugrabila
smrti. Ta Nana!

Nana odide. Liza gleda za
njo v klance. Čez čas se vsede
poleg otroka. Nanina vera ji
daje upanje. — Počasi zadre-
mata oha, mali Vinček in mati.

(Vetrič, ki tako rad zašklepe-
ta v okenci v naših kočah, je
potegnil mimo hiše in razgalil
meglo. Nekaj žarkov je pro-
drlo skozi slivje, ki obdaja ko-
čo, v sobo, prebudilo Vinčka,
pobožalo spečo mater in šlo
spet dalje ...)

(Pred hišo je prignal gospo-
dar Vinc od napajanja kravi in
teličko. Ko je šel mimo okna,
je radovedno pristalnil. Tiši-
na. Nič glasu. Urno je pri-
vezal živinčeta k jaslim in sko-
čil v sobo. Vinček je z ročico
grebel po materinih lasih, na

nesrečni materi Lizi, dokler
jim govorica ne bi onemela ob
skrbih za vsakdanji kruh. Zdaj
po Vinčkovi smrti pa je zbolel
še Ferunikin otrok. Tudi nje-
ga je cele tri dni kuhal otroški
ogenj. Četrty dan je šel na
pragu svojega tretjega leta za
Vinčkom.

(Ko mu je pri fari zapel nav-
ček, so vaščani stisnili glave in
se čudili:

"V enem tednu drugi otrok."
Materi pa so skrbneje začele
zavijati svojo deco, jih gonile
na peč in se bale otroškega
oginja.

Stara Cvetkovec je bila vsa
potrta. Vas je šepetala:

"Cvetkovec je prinesla Fe-
runikinemu otroku Vinčkovo
bolezen."

Sin Tina, ki je živel še pri
njej doma, jo je komaj spravil,
da je šla kropiti otroka svoje
hčere. Zdelo se ji je, da jo vle-
čejo k sodbi. Vsa vas je bo-
žala.

(Ni se motila. Komaj je po-
križala otroka, že je udarilo iz
Ferunike:

"Mati, vi ste nam prinesli
bolezen."

Cvetkovec se je obrnila. "Ni-
sem Ferunika."

Ferunika stopi bliže in se vr-
že na kolena. V oči ji blišči
jo solze. Čez razpokane ustni-
ce pada sodb: "Nikoli niste
marali, da sem se priženila k
tej hiši. Mati, na svojih prs-
tih ste prinesli smrt!"

Starka je ranjena. Če bi
mogla, bi se branila z rokami in
zobmi. Toda ne sme. Pri nri-
liču so. Oči so uprte vanjo.
Starka se brani skromno, bo-
lestno:

"Ker sem rodila tebe, Fe-
runika, zato nosim smrt."

Ferunika zaplaka. Cvetkov-
ca se obrne proti vsem.

"Ne veste več, kako sem
pred leti rešila našega Tina, ko
je umiral? Prav ti, Ferunika,
si mu že tekla po svečo. Jaz
pa sem zaklenila za teboj vr-
ta, se vrgla pod Križanega in
kričala: Ne sveče, Bog, saj nisi
tako mogočen, da bi mi vzel
edinega sina! — Potem sem
butnila opotekajoč se v Tinovo
posteljo. Tina se je prebudil.
Še tisto leto je šel k vojakom."

Ljudje v sobi so vztrepetali.
Starka je končala svojo zgo-
dbo. Zunan je še večerilo. Na
vse je padal mrak.

Stara Cvetkovec je posled-
njice pokropila vnuka in odšla
brez besede. V sobi je zatulila
Ferunika.

V kočah na gričih so spet za-
brlele lučke.

V našo vas je nekdo prinesel
bolezen. Tri matere plakajo:
dve ob mrtvem, stara Cvetkov-
ca pa ob svojem živem otroku.

otroci. Zdaj je torej že tako
daleč, da je ena teh celic zvr-
hana s tekočim nektarjem. Če-
bela zleže jajčeca v med, ki naj
bi dotlej plavalo na medu, dok-
ler se ne izleže čebelja ličin-
ka. Toda vprav takrat, ko če-
bela zleže jajčeca, plane ličinka
majevka na jajčca nizdol in se
na njem drži s svojimi ostrimi
krenpljici, kakor na plavajo-
čem čolniku, in vprav zadosti
prostora ima na njem. Če bi
padla nizdol, bi morala "brez
upa zmage" utočiti v medu.
Nič hudega sluteča čebela mati
pa zapre čelno hišico, da bi
bilo njeno jajčece na varnem
spričo sovražnih vsiljivcev.

Roparka, ki je v njej, pa o-
pravi v kratkem času mnogo
dela. S svojimi ostrimi grizali
razpara lupnico jajčeca, in po-
žre vsebino. Hkrati pa se iz-
vrši nekaj najbolj čudnega v
tej zločinski zgodbi. Medtem
ko ličinka majevke golta če-
belje jajčece, in si s tem prav
za prav uniči podlago za svoj
obtoji — se sama spremeni v
bitje, ki zna plavati. Prej je
bila vrtka in majhna, zdaj po-
stane pa debela in okorna. Tre-
buh se ji napne nazven, hrbet
se splošči. Slednjič je postala
ličinka kakor čolnik, ki dotlej
plava okoli po slatki vsebini,
dokler vsega ne požre. Potem
se ličinka zabubi. V tem stan-
ju pa ne potrebuje nobene
hrane več. Pa slednjič, ko je
čas za to, zleže iz čebelje cel-
ice dorasli hrošč majevke.

Na istem kraju pa je bila dne
28. junija 1919 miza, na njej pa
debela knjiga s 440 točkami.
Za mizo so sedeli odposlanci 27
držav. Clemenču je vstal in
je govoril le dve minuti: "Ura
hudega obračuna je prišla."
Nemški grof Brockdorf Ran-
tzau je ugovarjal, a kaj bi z be-
sedami? V Nemčiji je bila dr-
žavljiarska vojna, štrajki, zme-
da.

Spet se je list v zgodovini o-
brnil — že čez 21 let. Nova
Nemčija je v Versaillesu. —
Kakšna ura obračuna je prišla
zdaj!

ROJAKE PROSIMO, K O
POSILJJO ZA NAROČNINO,
DA SE POSLUŠUJEJO —
UNITED STATES
OZIROMA
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
AKO JE VAM LE PRIROČNO

ZBOROVANJE POKOJNIN-
SKEGA ZAVODA
V LJUBLJANI.

LJUBLJANA, 16. julija. —
Včeraj se je tukaj vršilo glav-
no zborovanje banovinskega
Pokojniškega zavoda, na ka-
terem je bilo sklenjenih mnogo
važnih reči in bile odglasova-
ne nekatere resolucije, naslov-
ljene na banovinske oblasti in
v zvezi z ureditvijo vprašaj, ki
se tičejo življenjskih interesov
uradnikov.

"J. K."

V VERSAILLESU.

Na gradu v Versaillesu vi-
si nemška zastava. Za Fran-
coze je več Versaillesov. Tu je
bila razkošna rezidenca "son-
čnega kralja", ki je ponesel
francosko slavo preko Rena na
Nizozemsko. Tu je imela revo-
lucija strahote z začetkom pre-
kucniške "konstituantne" svoje
prvo poglavje, ki ga je čez me-
sac sledil vihar na bastijo; od-
trod je francoska vlada l. 1871
obvladala vzbuno pariške ko-
mune. Nemec pa pozna dva
Versaillesa, ki sta zanj prav ta-
ko usodna kot za Francoze. V
teh dveh Versaillesih je odbila
rojstna in smrtna ura Nemčije.

Dne 18. januarja 1871 je bila
v slavni zrealni dvorani sijaj-
na skupina knezov, častnikov
in državnikov. Od septembra
dalje je bil tu glavni stan nem-
škega arnadačnega vodstva. Ob-
koljeni Pariz se je še obupno
upiral neobhodni vdaji, a med
tem ko je odmevalo topovsko
grmenje iz bližnjega mesta je
Bismarck prebral razglas nem-
škega cesarstva.

PE VSKIM
ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA-
MO NASLEDNJE MUZI-
KALJE.

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za mo-
ški zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za me-
šani zbor 50

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV
za glas s klavirjem 1.25

ŠEST PESMI ZA GLAS IN KLA-
VIR 1

ALBUM SLOVENSKEGA NAROD-
NIH PESMI za glas in klavir 1—

Franč Venturini—ŠEST MEŠANIH
IN MOŠKIH ZBOROV 65

Ferdo Juvanec—IZ MLADIH LET,
moški zbori 65

Peter Jerab—OSEM ZBOROV (mo-
ški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica: Oj, moj šolci je šov:
Kam ml, fantje, drev v vas poj-
demo 20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptič-
ca na tule gre; Soči: Moj očka
ma konjička dva; Dobiv sem pi-
semce; Slovo; Je vplnila luč 40

EMIL ADAMIČ:
Modra devotica (belokranjska) 20

Vso noč pri potoci 20

Jurjeva 25

Hodi Miska domo; Kaj druge-
ga hočem; Zdravica 20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič; Pa gradil 30

FERDO JUVADEC:
Zjutraj 20

Slovanska 20

PETER JERAB: Pella roža; VASI-
LIJ MIRK: Podokolica 20

ZORKO PRELOVEC:
Ko so fantje proti vasi šli 20

Le enkrat še 20

Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS.
PAVČIČ: Potkan ples 35

NOTE ZA KLAVIR ALI HAR-
MONIKO

1. SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA 30

2. PO JEZERU
KOLO 35

3. BARČICA
MLADI KAPETANE 35

4. OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA 35

5. TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ 35

6. SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ 35

7. DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35

8. ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka) 35

SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ 35c

DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35c

ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka) 35c

IZ STARE ZALOGE pa ima-
mo še naslednje pesmi, katerim
smo znali cene:

Ameriška slovenska tira, (Holmar) 50

Orlovke himne (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 22 mešanih in
moških zborov (Karl Adamič) 75

Trije mešani zbori (Glasbena Ma-
tica) 30

V pepelnici noči, kantata za solo,
zbor in orkester, (Sattner) 50

Mladini, pesmi za mladino s klavir-
jem (E. Adamič) 60

Dve pesmi, (Prelovec) za moški
zbor in solo 20

Naši himni, dvoglasno 25

Gorski odmevi, (Lahmar), II.
zvezek, moški zbori 30

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE
FLETNO, podpouri slo-
venskih narodnih pesmi
za tamburice, zložil Mar-
ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tambu-
raški zbor (Bajuk) 75

Rom šel na planince, (Bajuk),
podpuri 50

ZA CITRE:
Poduk za citre. — 4 zvezki —
(Koželjaki) 2—

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Koračnica — 30

Josip Pavčič: NAROD POJE
(za mlade pianiste)
84 slovenskih narodnih pesmi za
klavir in z besedilom \$1.30

PESMARICA GLASBENE MATICE
103 moški zbori, uredil A. Čerin \$1.85

Slovenske narodne pesmi, Janko
Zirovnik
I. zvezek, 123 pesmi za moški
ali ženski zbor 1.25

II. zvezek, 77 pesmi za moški in
mešani zbor 1.25

100 narodnih pesmi za moški in
mešani zbor, Emil Adamič 1—

FANTJE NA VASI, 18 narodnih
za moški zbor, Ciril Pregelj... 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

V stoterih slovenskih domovih
boste našli to knjigo umetni-
ških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Sloveni-
je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakro-
tisku na dobrem papirju vas
stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

SRIVNOSTNI • STUDENEC

Roman: Spisal P. Keller. — Poslovenil I. D.

23

Meden se je zasmelajl.
"Ugledu! Vsa vas je nahujskana proti meni, vse njihovo mnenje o meni je zastrupljeno. Ali niste slišali, kako je meketal nocoj stari Blažun tisto nesramno psem? Meni je aamenjena. Da, meni! Jaz — jaz naj bi bil koga umoril! Odkod ta prekleta, smrdljiva laž? Ko je bil obsojen Colnar na dvanajst let, je vsa fara vedela, da ima porota prav — sedaj — pa kaj bo kar naenkrat nedolžen. Vse to je storila hujskarija."

"In vendar hočete za vsako ceno kupiti Colnarjev grunt, čeprav je, kar vsak lahko vidi, popolnoma zanemarjen in čeprav bi ga plačali predrago."

"Ne lonite si glave s tem. Tega ne morete razumeti; vse to ima svoje posebne okoliščine."

Agent je pokimal. Slišal je bil, kako blazno rad je imel Meden An in da je bila ta ljubezen tako nesrečna, da je mladi mož segel po vrvi, ko so zazvonili zvonovi k Anini poroki. Njegov stari oče pa ga je še pravočasno našel in s tresočo roko prerezal vrv.

Takih reči človek ne pozabi. Gorje ti, Colnar! Gorje tebi, ki si se smejal, zapeljal in užival! Gorje tebi, roparju moje sreče! Moje maščevanje se bliža! Toda prišlo bo pozno. Bral sem: Maščevanje je jed, ki jo moraš poživiti mizlo, čisto mizlo, sicer si opečeš grlo. Dvajest let je skoraj minilo, predno je Colnar padel. Padel pa je vendarle! In sedaj naj bi ne prišlo maščevanje, ko lahko rodi tako prekarsno plačilo!

Meden je pialal agentu za trud, pri tem pa ga pital z grdimi besedami. Zmerjal ga je zaradi previsokega zneska, zaradi brezuspešnih poskusov, p-oval samega sebe radi smole, ki se ga drži v življenju, neumne govornice, ki se širijo o njem.

"Gospod Meden, ko sem danes prišel k gospe Colnarjevi, me ni spoznala, čeprav sem bil že sam petkrat pri njej, drugič pa poslaj svoje zastopnike. Toliko agentov in kupeev prihaja k njej, da posameznih sploh ne spozna več. Saj veste, kjer leži mrhovina, tam se zbirajo jasturbi. Toda kljub temu — Colnarjev grunt vam bom spravil v roke."

"Kdaj?"

"Upam, da najkasneje v četrto leta."

"Kako?"

"Pri prisilni dražbi! Ponudil bom za vas."

Meden mu je segel v roko.

"Dobro. Toda — pomnite, mora priti do tega, grunt moram imeti — za vsako ceno!"

TUJEC.

Vsako drevo poje ponoči drugačno pesem, kakor podnevi. Potoček, ki v soncu prisočno kranjla, se hluje in preti v temi. Milijoni zvezd z mesecem vred, ki je zemlji najbližji, ne dosežejo sončne svetlobe.

Noč ni prijateljska ljudi. Največ ljudi umre ponoči, ne kadar sije sonce. Bolečine, skrbi, so tovarišice noči, nemir je njen sin kljub vsej tihosti. Ena ura brez spanja je ponoči desetkrat daljša kakor podnevi. In vse črve vesti naganja z bičem noč.

Medenu se je zdelo preveč troška, če bi najel voz, zato jo je ubral po poti proti domu. Pot do vasi je bila dolga sedem kilometrov. Vreme je bilo mežavno, skozi gosto meglo je pihal mruden, hladen veter, moker in lepljiv veter, ki neslišno in z mrzlimi prsti sega skozi obleko prav do mozga, mokrotni veter, ki prinaša bolezen, ki se malo ni tako mizel ko srčni snežni vihar, ki pa ljudi le bolj pesti ko ta.

Meden se je okrenil. Sedaj se je kesal, da je odslavljal avto. Tako vozilo je sicer strahovito drago, toda v desetih minutah bi ga bilo pripeljalo do njegove tople sobe.

Meden se je začel bati. Zeblo ga je do kosti. Luči v mestu ni videl več. Da bi jo ubral nazaj, je bilo prepozno.

Ali bi ga ne mogel kdo napasti na tej samotni cesti, v tej megleni noči? Denar je imel pri sebi; pred štirinajstimi dnevi so umorili na cesti nekoga kupea zaradi štirih dinarjev in petdesetih par. Vzbudil se je v njem strahoten nemir.

[Kaj se plazi tam po polju — ali so tihotapci — kaj — kaj se reži ob potu, zavito v mrtvaški prt? Kakšna prikazen je to? Ali se ni peljal mimo harlekin s svojim mrtvim dekletom? Ali ne stoji tamle vislice? Ali se plazijo tule obcestni roparji in morileci? Ali ni tamle Katrica — Colnar v sivi kaznilniški obleki? Kaj bo ž njim? Ali ni izgubljen človek? Mraz ga je tresel, tema je grabila po njem.

Ali niso na travniku prihajene postave tihotapcev? Ali ne gre Jernej zadnji v vrsti? Ne, bile so le krive vrbe ob potoku. Kakšni velikani so to, ki imajo naperjene sulice! Drevesa, drevesa v megli? Ali? Okrog njega — za njim — poleg njega — pred njim v tej nočni sivini — so hušknile grozeče sence — režeče se prikazni — strahovi — večje v megli. Medenu je tekel pot po čelu. Začel je hoditi vedno hitreje. Domov! Le domov! V svetlobo! Na dan iz ta strahotne noči!

Tedaj se je utrgala postava od drevesa. To ni bila prikazen, ne strah, bila je resničnost.

Moški. Velika, močna postava, zavita v plašč z mnogimi gubami, pokrila s širokokrajnim klobukom. Tujec je pozdravil, nato pa je vprašal:

"Ali dovolite, da grem košček pota z vami?"

"Jaz rajši sam hodim." je rekel Meden obotavljaje se.

"Saj vam ničesar ne bom storil, gospod Meden; le košček pota bi rad šel z vami do vasi."

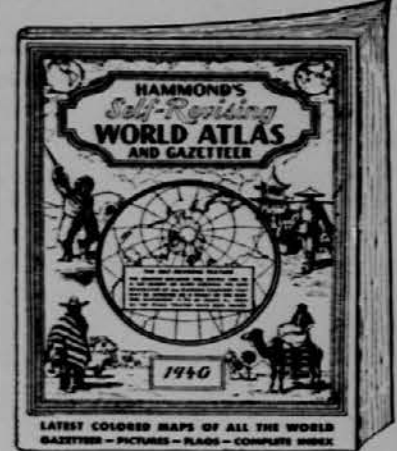
"Odkod pa me poznate? Kdo ste?"

"Jaz — oh, jaz sem nihče od davč. Slikar, če hočete, ki slika pokrajine, po malomeščanskih pojmihi torej nepotreben človek. Pred leti — ne vem več kdaj — lahko mogoče, da jih je minulo pet, lahko mogoče pa tudi petnajst — sem bil v tej okolici. Studiral sem pokrajino, tihotapce, meščane, in govejo živino. Tudi zločince."

"Pri nas ni zločincev."

IMATE ŽE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga poslema našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani:
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite z atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskojuhih se držav, kakor bodo premenejene po sedanjih vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SLOVENC V KRALJEVI AKADEMIJI.

(LJUBLJANA. 16. julija. — Srbska kraljevska akademija znanosti in umetnosti v Beogradu je izbrala za svoje člane štiri znamenite Slovence, ki jih pozna cela Jugoslavija in tudi širši znanstveni krogi v svetu radi njihovih zaslug na znanstvenem polju. Med njimi je znani pravdnik in pisatelj vseučiliški profesor dr. Lajovic, potem sloviti zgodovinar dr. Ivan Lah in pa še dva druga. "J. K."

Poleg poučnih knjig, muzikalij, igre, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krašni vezi importirane iz starega kraja . . .

Slovenski molitveniki:
RAJSKI GLASOVI
v celulozid vez. (št. 614) . . . 1.50
SVETA URA (št. 408)
416 strani; velike črke . . . 1.50
SVETO PISMO . . . 1.50
KATOLIŠKI KATEKIZEM . . . 50

IZ STAREGA KRAJA SMO DOBILI MOLITVENIK
KRISTUS, KRALJ
Knjiga vezana v usnje.
Velikost: 3 1/2 x 5 1/2 inča.

NAJPOPOLNEJI MOLITVENIK
806 STRANI
Vsebuje tudi 180. STRAN: MAŠNIH PESMI
Cena: SAMO \$1.75

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Kaj bo z Grenlandijo?

Grenlandija je prav za prav domovina Eskimov, ki je najmanj poznano človeško pleme. Dandanašnji živi v majhni obrežni pokrajini ob grenlandski jugovzhodni obali, ki je nekaj mesecev v letu brez ledu, le še 12 do 15 ti-oe duš. Skoraj toliko jih živi na severu Kanade in Nove Fundlandije in na Aljaški.

Temu 25 do 30 tisoč glav številnemu narodu grozi skoraj mrt. kakor že več let poudarja kanadska vlada. Vzrok je isti kot pri Indijancih: evropska noša, evropski način življenja in alkohol. Dalje imajo vse polno nalezljivih bolezni in sleherna hrana, ki ne sestoji iz rib in ribjega olja, povzroča pri njih želodčne in črevesne bolezni.

Kanadska, novofundlandska in danska vlada so mnogo pripomogle za civilizacijo in varstvo Eskimov. Ne le to, da so prepovedale lov na bele medvede in trgovanje z ribjim oljem, marveč so dale zgraditi šole, bolnišnice in lepe hišice. Sedva so pri tem oblasti tudi dosti grešile, ker se niso dovolj poučile o razmerah. V Godhaabu na južni konici Grenlandije, kjer je edino večje naselje Eskimov, je dala vlada postaviti vzorne, uporabljive lesene hišice s hlevi za pse, s shranjilnimi za sani in leseno orodje, dalje peči in ognjišča.

Ko je pa čez leto nato prišel zastopnik vlade Godhaab, da bi si ogledal, kako je vsa ta civilizacija in kultura služila Eskimom, se je silno začudil, videč, da Eskimi niso zaupali tem lepim hišam, ker so vanje postavili svoje umazane šotore in so tako bivali, sicer v hišah, a hkrati tudi v svojih domačih šotorih.

Nato je vlada zgradila lesene hiše v spicasti obliki šotorov in te hišice so imele več uspeha in Eskimi so se radi naselili vanje.

Na severu Kanade je delovalo nekaj eskimovskih šol, v katerih je stalno po 200 eskimovskih otrok. Starši prinesejo svoje otroke v starosti od 4 do 5 let v šolo in jih pridejo čez 12 let iskat. Ti otroci se izredno težko učijo. V teh 12 letih se komaj naučijo pisati in brati in da poznajo najenostavnejše stroje, šivalni stroj in stroj za strižbo. Ta mladina ni visokih ciljev. Fantje sanjajo o tem, da bi postali kočijaži in pomočniki evropskih trgovcev s kožami, dekleta pa si želijo, da bi se omožile z belokožci, pa je vse eno kaj so in koliko so vredni.

Niti kanadske niti danske oblasti pa se ne dotikajo Eskimovskega pravnega in moralnega življenja. Seveda pa so razni misijoni, ki se trudijo, da bi tudi Eskimi dobili za kraljestvo božje. Vendar jim je treba najprej zagotoviti pozemsko življenje, da ne bodo izumrli, nato pa bo prišel čas, ko se bodo oblasti pobrigale tudi za njihovo duševno in moralno življenje.

DELAVSKE VESTI (Nadaljevanje s 1. str.)

Delavski list za Willkieja
Delavske unije so v splošnem za ponovno izvolitev predsednika Rosevelta. Zato je vzbudil splošno presenečenje list "Lansing Industrial News", ki v dolgem uredniškem členu na prvi strani vneto priporoča izvolitev republikanskega kandidata Wendella Willkieja.

List se izdaja za delavsko glasilo in ima pod "glavo" natiskano, da je "uradno odobren od michiganske Delavske federacije."

Stavka skladiščnikov

Prejšnji soboto je v San Francisco glasovalo dva tisoč skladiščnikov za stavko ter imenovalo poseben odbor, ki naj izvojuje znago v boju med CIO International Longshoremen's and Warehousemen's unijo ter med Association of San Francisco Distributors.

Stavka je izbruhnila zato, ker je neko podjetje odslavilo 14 CIO skladiščnikov ter jih nadomestilo s 14 skladiščniki, člani Ameriške delavske federacije.

Kako se bo zaključila ta stvar še ni znano.

Kanada bo zgradila

12 municijskih tovarn
Municijski minister C. D. Howe je naznanil, da bo začela Kanada v najkrajšem času graditi dvanajst velikih municijskih tovarn. Stroški bodo znašali devetnajst milijonov dolarjev.

Pri gradnji bo dobilo delo veliko število nezaposlenih oseb. Kje bodo tovarne zgrajene se ne ve natančno, sliši se pa, da jih ne bodo gradili ob obali, pač pa bolj v notranjosti dežele.

Bridgesova zadeva

V kongresu je bilo pred nekaj tedni vložena resolucija, naj bo znani delavski voditelj Harry Bridges deportiran zaradi komunističnih delavnosti. Bridges je avstralski državljan ter je uspešno vodil stavko mornariških delavcev na zapadni obali.

Demokratski senator As-hurst iz Arizone je zahteval v senatu, naj bo akcija glede deportacijske predloge pospešena.

MEJNA VPRAŠANJA MED OGRSKO IN JUGOSLAVIJO.

V Koprivnici na Hrvaškem, nedaleč od ogrske meje, se je vsila konferenca jugoslov. in ogrskih delegatov, na kateri so se pretresala in rešila razna šerešena mejna vprašanja. Ta konferenca je potekala ob kar najboljši prijateljskem razpoloženju in po njenem končanju je bil prirejen svečan banket, na katerem je bilo z obeh strani naglašano prijateljsko razpoloženje med Jugoslavijo in Ogrsko.

"Avala."

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev
SLOVENSKE KNJIGE

CIGANKA
Povest o mladi ciganki, ki so jo hoteli prodati, pa je pobegnila.
cena 75c

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS
Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganka. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavnem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.
cena \$1.75

GROFOV JAGER

Spisal Albin Hrovatin.
Povest iz domačih hribov, ali povest o grofovem jargu Janezu Kresniku.
cena 75c

HUBERT

Spisal Paul Keller.
Roman iz lovškega življenja.
cena \$1.—

JARA GOSPODA

Spisal JANKO KERSNIK
Lepše povesti, kot je Jara Gospoda, skoro ni mogoče najti.
cena \$1.—

JARI JUNAKI

Spisal RADO MURNIK
Knjiga vsebuje 12 kratkih, smešnih povesti in bo vsakomur v veliko razvedrilo in zabavo.
cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC

Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ
Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.
cena \$1.—

JUTRANJA ZVEZDA

Iz angleščine prevedel P. M. ČERNIGOJ
Roman se vrši v Egiptu in pisatelj prav zanimivo predstavlja znamenite pravke Egipta in velikimi ovirami in nevarnostmi.
cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAČ
Mladi koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.
cena \$